

- Kentsel dönüşüm projeleri, kültürel, tarihi, yerel ve özgün dokuyu koruma ve halkın çıkarları temelinde kurgulanmalı, rant politikalarına dayalı kentsel dönüşüm projeleri reddedilmelidir.
- Kentlerde yerel yönetim veya merkezi idare, konut üretimi konusunda kar amacı güden müteahhit bir ticari kuruluş gibi çalışmamalı, gerçekten ihtiyacı olan kesimler için sosyal amaçlı konut üretme ve edinme süreçleri egemen kılınmalıdır.
- Özellikle kent yoksullarının yaşadığı bölgelerde, kentsel dönüşümün mekansal değişimi öngördüğü kadar, kültürel ve sosyal bir dönüşümü, iyileşmeyi hedeflemesi de gerekmektedir. Dönüşüm; kültürel, sosyal ve sağlık tesisleri gibi donatı alanlarındaki eksikliklerin giderilmesi ile başlanmalıdır.
- Dönüşüm projelerinin geliştirildiği alanlarda yaşayan halk, bu yaşam alanlarından uzak, sağlıklı başka bir ortamda yeniden iskan edilmemelidir.
- Dönüşüm bölgelerinde ev sahibi olmayan, kiracı sakinlerin de barınma hakkı göz ardı edilmemeli, onların da barınma haklarını gözeten düzenlemeler yapılmalıdır.
- Ülkemiz taşınmazlarının, arsa ve arazilerinin, "Dönüşüm Alanları Yasa Tasarısı" ile ulusal ve uluslararası piyasalarda satılabilir mal haline getirilmesi ve Mortgage Yasası kanalıyla da satılmasına yönelik girişim ve düzenlemeler iptal edilmelidir.

Her türlü afet olasılığına hazır olabilmek için;

- Depremi yanı sıra, çevreye uyumsuz, kontrolsüz, plansız büyüyen yerleşim alanlarımızda sıkça yaşanan sel olayları ile büyük orman yangınları da afetler arasında sayılmalıdır.
- Afet tehlike ve risklerini dikkate alan afete duyarlı planlama yaklaşımının geliştirilmesi ve yerbilimsel verilerin planlamaya entegrasyonu sağlanmalıdır.
- Kentlerde afetlerden korunmak ve zararlarından en az etkilenmek amacıyla "Afet Risk Yönetimi" anlayışı benimsenmeli, öncelikle afet riski olan bölgeler tespit edilmeli ve başta deprem olmak üzere, her türlü afet riski olan bölgede, söz konusu riskleri azaltacak önlemler gecikmeksizin alınmalıdır. Tüm kentlerimizde kapsamlı afet yönetim planları hazırlanmalı ve gecikmeksizin uygulama olanakları yaratılmalıdır.

Kentsel ulaşımda etkin çözümlerin sağlanması için;

- Kentsel ulaşım, özelleştirilme ve ticari bir işletme anlayışıyla değil, kamusal bir hizmet olarak ele alınmalı, çevremizi olumsuz etkileyen otoyol 24 ve kara taşımacılığının yerine toplu ulaşım olanak ve araçları ile değişik ulaşım türlerinin geliştirilmesi ve toplumun özendirilmesi sağlanmalıdır.
- "Lastik tekerlekli araç" değil, "insan" odaklı politika ve projeler ile sorunlara çözüm yolları aranmalıdır. Halen kentsel ulaşımda hakim sistem

olan özel araç odaklı çözümler yerine toplu taşımacılığa önem veren ulaşım sistemleri planlanmalı, raylı ve denizyolu ulaşım sistemlerinin geliştirilmesine öncelik verilmelidir. Özel araçlarla seyahat hacminin azaltılması amaçlanmalı, lastik tekerlekli sistemler, zaman içinde raylı ve denizyolu toplu taşıma olanaklarını bütünleyen sistemler haline getirilmelidir.

- Kent nazım planı ile bütünleşik olarak hazırlanmamış, kentsel ulaşım planı olmadan, herhangi bir ulaşım türünü seçmek, kalıcı bir ulaşım yatırımına girişmek ve ona öncelik vermek, kente ve kentliye karşı işlenmiş bir suç olarak tanımlanmalıdır.
- Hazırlanan ulaşım etütleri bilimsel temele dayalı araştırmaları içermelidir.
- Kentin kaderini etkileyecek büyük projeler halkın, kentlinin tartışmasına açılmalıdır. Meslek odalarının, uzman kişilerin ve üniversitelerin görüşleri mutlaka alınmalıdır.
- Ulaşım sistemi, yolcuların yolculuk ihtiyaçlarına en uygun şekilde aktarma yapmalarına imkan verecek bütünleşik bir sistem olarak tasarlanmalıdır.
- Ulaşım araçlarının yarattığı gürültü, hava kirliliği ve çevre sorunlarından kaynaklanan olumsuzluklar en aza indirilmelidir.
- Kent içi ulaşımda, emekçi sınıfların yaşadığı semtler için "pozitif ayrımcılık" olarak tanımlanabilecek düzenlemeler yapılmalı, bu bölgelerde yaşayan insanlar ulaşım hizmetlerinden ücretsiz ya da sembolik ücretlerle yararlanmalıdır. Benzer uygulama ve politikalar, öğrenciler için de hayata geçirilmeli, yaşlılar ve engelliler de ulaşım planlamasının dayandığı temel politikanın başat unsurları olmalıdır.
- Yollar, meydanlar ve tüm kentsel açık alanlar sosyal mekanlar olarak algılanmalı ve bu anlayış çerçevesinde düzenlenmelidir.

Çevresel, doğal, kültürel ve tarihi mirası korumak ve geliştirmek için,

- Kentlerin tarihi ve kültürel değerlerinin korunması, geliştirilmesi, gelecek nesillere aktarılması sağlanmalıdır.
- Tarihsel ve kültürel geçmişimizin kentlerdeki varlıklarına yönelik her türlü olumsuz eylemin zeminini sağlayan, tahrip ve yok edilmelerinin önünü açan, bu tarz kamusal değerlerimizin rantal dönüşümünü hedefleyen yasal düzenlemeler kaldırılmalıdır.
- Bu değerlerin korunmasında öncelikli toplumsal bilincin geliştirilmesi yönünde politikalar tesis

edilmelidir.

- Kente dair ortak değerlere, kentsel tarihi dokuya ve çevreye yönelik zararlar, kente karşı suç olarak görülmeli ve gereği yapılmalıdır.
- Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri doğrultusunda verimli tarım arazileri korunmalı ve yapılaşmaya açılmamalıdır. Mera, yaylak, orman ve 2B alanlarından belediye sınırları içinde kalanlar yerel yönetimlerce korunmalıdır.
- Yapılan imar planları ve plan değişikliklerinde, gerek kamu yararı gerekçelerini öne sürerek ve gerekse gerekçeleri açıklanmadan rant amaçlı olduğu rahatlıkla anlaşılan mutlak tarım arazilerinin kolaylıkla ortadan kaldırılmasına yönelik uygulamalara son verilmelidir.
- Geri dönülemez bir noktaya gelmeden, kent ekosistemlerine, kent ormanlarına ve diğer tüm doğal kaynakların tahrip edilmesine son verilmelidir.

Kadınların, çocukların, engellilerin, yaşlı ve yoksulların toplumsal yaşama tam ve eşit yurttaşlar olarak katılımı için;

- Kent ortamında örneğin; kentsel ulaşım hizmetlerinin, yolların, kaldırımların, kamuya açık yapıların ve kullanım alanlarının düzenlenmesinde engelli bireylerin hak ve ihtiyaçlarına uygun standartlarda tasarımlar yapılmalıdır. Bu noktada, engellilerle ilgili yasal düzenlemelerde öngörülen koşulların yerine getirilmesi yerel yönetimler için öncelikli bir görev olmalıdır. Örnek nitelikli, sürekliliği olmayan ve 26 sınırlı alanlarda yapılan uygulamalarla yetinilmemeli, kentin bütününde, tüm yaşam alanlarında bu standart uygulamaların hayata geçirilmesi için gerçekçi programlar oluşturulmalıdır.
- Engelli yurttaşlarımızın tüm kamusal alanlarda eşit olarak var olabilmeleri için mekansal tasarım ilkeleri geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.
- Toplumcu bir bakış açısıyla, engelli kentlilere yönelik sosyal hizmet uygulamaları geliştirilmelidir. Belediyelerce hazırlanan proje, uygulama ve hizmetlerde engelliler için pozitif ayrımcılık yapılmalıdır.
- Çalışmayan engellilerin kamu hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Kadınların kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri, güvenli ve özgür hissedecekleri,
- Çocukların ve gençlerin sportif, kültürel ve sanatsal gelişimlerini sağlayabilecekleri ortamlar ve mekânlar üretilmelidir.

